Wat betekent overwinning van Péter Magyar voor Europa? "Orbán heeft overal mannetjes zitten"

Oppositieleider Péter Magyar won de parlementsverkiezingen in Hongarije met een tweederdemeerderheid van 137 van de 199 zetels.

Na 16 jaar Viktor Orbán in Hongarije wacht opvolger Péter Magyar een zware taak. Dat zegt Steven Van Hecke, professor Europese Politiek (KUL). "Hongarije kan nu opnieuw een normaal land worden en terugkeren naar de democratie." Maar hij waarschuwt: "Orbán heeft overal mannetjes: in de media, in de bedrijfswereld, in het overheidsapparaat, in het onderwijs."

Na 16 jaar waait er een nieuwe politieke wind door Hongarije. Een recordaantal kiezers trok gisteren naar de stembus voor de parlementsverkiezingen, waarbij oppositieleider Péter Magyar een tweederdemeerderheid haalde. Zo is Viktor Orbán na 16 jaar premier af in Hongarije.

Magyars overwinning werd luid juichend onthaald in Hongarije zelf. En ook verschillende Europese politici zijn opgelucht: "Het hart van Europa klopt vanavond harder in Hongarije", reageert voorzitter van de Europese

Commissie Ursula von der Leyen op X. "Hongarije heeft gekozen voor Europa. Europa heeft altijd gekozen voor Hongarije. Samen staan we sterker."

Al wacht Magyar een moeilijke opdracht, zegt professor Europese Politiek Steven Van Hecke (KUL) in De Ochtend op Radio 1. "Hongarije kan opnieuw een normaal land worden en terugkeren naar een democratie, maar dat wordt een werk van lange adem. Orbán heeft na 16 jaar overal vazallen: in de media, in de bedrijfswereld, in het overheidsapparaat, in het onderwijs, enzovoort."

Economie redden

Verder ziet het er economisch niet goed uit voor Hongarije. "De economische toestand van het land is echt niet goed. Om die weer boven water te krijgen, heeft Magyar Europese fondsen nodig die onder Orbán zijn geblokkeerd."

Van Hecke legt uit: "Zowel van de cohesiefondsen als van het post-coronafonds heeft Hongarije nog niet alles gekregen. Er zit nog zo'n 10 miljard geblokkeerd. En ze zullen zich moeten haasten, want de Europese Commissie kan dat geld nog maar tot eind dit jaar uitkeren."

Europa zal die fondsen enkel willen vrijgeven als Magyar de rechtsstaat kan herstellen en de media en rechtspraak weer onafhankelijk kan maken.

"Orbán heeft het hele staatsapparaat naar zijn hand gezet en de regels gewijzigd. Hij heeft het kiesstelsel veranderd en heeft overal mannetjes en vrouwtjes zitten. Magyar zal nog op veel interne oppositie botsen."

Hij vergelijkt de situatie met die in Polen: "Hoewel premier Donald Tusk eind 2023 een overwinning geboekt heeft, heeft hij het heel moeilijk, omdat hij met een radicaal-rechtse president zit en geen tweederdemeerderheid heeft."

Een tweederdemeerderheid heeft Magyar wel. Volgens Van Hecke moet hij die ook gebruiken. "Het zal erop aankomen om snel resultaten te boeken, zodat iedereen ziet dat het Magyar menens is, dat de ommekeer definitief is."

Geen Trumpiaanse politiek meer

Ook op Europees vlak zullen we Magyars overwinning voelen, stelt Van Hecke. "We zullen een verandering van stijl merken, weg van de Trumpiaanse politiek. Orbán schilderde Brussel af als een corrupt oord dat alleen maar geïnteresseerd was in de inmenging in Binnenlandse Zaken, terwijl hij Moskou en Washington wel steunde."

Tisza (de partij van Magyar) is lid van de Europese Volkspartij, dus ik verwacht een zeer snelle constructieve samenwerking

Steven Van Hecke, professor Europese politiek (KUL)

En Hongarije zal wellicht niet langer een buitenstaander zijn in Europa. "Ze zullen een plaats vinden in de mainstream en zullen zich inschakelen in wat vandaag de grote beleidslijnen van de EU zijn. Tisza (de partij van Magyar, red.) is lid van de Europese Volkspartij, dus ik verwacht een zeer snelle constructieve samenwerking daar."

Dat wil volgens Van Hecke nog niet zeggen dat Hongarije de EU voortaan blindelings zal volgen, maar de meeste beleidslijnen zullen wel gevolgd worden, vermoedt hij.

Geen Russische inmenging meer

En de Russische invloed moet op de schop, weet Van Hecke. "Het feit dat de Russen zo'n sterke toegang hadden tot de eigen beleidsmensen, zal ook een van de eerste zaken zijn die de nieuwe machtshebbers willen aanpakken. Het zou kunnen dat daar nog een juridisch staartje aan komt."

Dat kan goed nieuws zijn voor Oekraïne: "We kennen Orbán van het blokkeren van allerlei beslissingen waarvoor unanimiteit nodig is, ook als het om Oekraïne gaat. De 90 miljard waar eind december geen deal over was, zou weleens gedeblokkeerd kunnen worden."

Al zal Magyar ook geen pro-Oekraïense koers varen. "De grootste verandering is dat hij wel zeer kritisch is ten opzichte van Rusland, maar wel voornamelijk om binnenlandse redenen. Men wil dat Hongaren niet meer zo afhankelijk en chanteerbaar zijn als het aankomt op bijvoorbeeld Russische olie."

Daarvoor zal de nieuwe premier wél naar Brussel kijken. "Dat is hoe dan ook een goede zaak voor Oekraïne", besluit Van Hecke.

Denktank: "Overwinning zal tij in Hongarije niet meteen keren"

In aanloop naar de verkiezingen heeft het onderzoeksinstituut European Policy Center het verkiezingsmanifest van Magyars partij Tisza geanalyseerd. Zij waarschuwen dat Magyars overwinning het tij in Hongarije niet meteen zal keren.

De partij kiest wel voor het herstellen van de relaties met de EU en de NAVO en wil zich ook aansluiten bij de eurozone tegen 2030, maar Magyar is ook niet happig om de steun aan Oekraïne plots op te drijven. Volgens de denktank wil hij de Hongaarse afhankelijkheid van Rusland eerder traag afbouwen en wijst hij het Europese migratiepact af.

Conclusie van de onderzoekers: "Een nederlaag van Orbán zou symbolisch significant zijn, maar zou de spanningen tussen Hongarije en Brussel niet automatisch oplossen."